Raadsvoorstel

Onderwerp:	Omgevingsvisie Culemborg 2040
Portefeuillehouder:	M. Wichgers
Datum college besluit:	16 april 2024
Behandelend ambtenaar:	M. van Oosterhout
Registratienummer:	GZDGCB1390624/1390653

Inleiding:

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. De Omgevingswet heeft tot doel het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede leefomgevingskwaliteit en regelt het doelmatig beheer, gebruik en de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke doelen. Eén van de hoofdinstrumenten uit de Omgevingswet is de Omgevingsvisie. In de Omgevingswet is bepaald dat gemeenten uiterlijk 3 jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet (i.c. 1 januari 2027) een Omgevingsvisie moeten hebben vastgesteld.

Na een uitgebreid voorbereidingstraject heeft u op 7 december 2023 ingestemd met de tervisielegging van de ontwerp-Omgevingsvisie. In de periode van 15 januari 2024 tot en met 26 februari 2024 heeft de ontwerp-Omgevingsvisie ter inzage gelegen. In die periode zijn 52 zienswijzen ontvangen. Het is gebruikelijk om indieners van zienswijzen op ontwerp-beleidsnota's te beantwoorden in de vorm van een nota van beantwoording. In de nota van beantwoording heeft het college de indieners van de zienswijzen geantwoord en geeft het college aan of de ingediende zienswijze aanleiding vormt tot aanpassingen in definitieve tekst van de Omgevingsvisie.

Het vaststellen van de definitieve Omgevingsvisie is uw bevoegdheid. Om die reden wordt aan u nu het voorstel voorgelegd om de Omgevingsvisie (gewijzigd ten opzichte van het ontwerp) vast te stellen.

Voorstel Raadsbesluit

De gemeenteraad van Culemborg besluit:

1. De Omgevingsvisie Culemborg 2040 (GZDGCB1390624/1419746) vast te stellen.

Argumenten:

1.1 Met het vaststellen van de Omgevingsvisie voldoen we tijdig aan de wettelijke verplichting om te beschikken over een Omgevingsvisie.

Indien u de Omgevingsvisie vaststelt voldoen we als gemeente tijdig aan de wettelijke verplichting om te beschikken over een Omgevingsvisie. In de Omgevingswet is bepaald dat iedere gemeente uiterlijk op 1 januari 2027 over een Omgevingsvisie moet beschikken.

1.2 Door de Omgevingsvisie vast te stellen beschikken we voor de komende jaren over een strategische visie op de inrichting van het grondgebied van de gemeente Culemborg.

In de Omgevingsvisie zijn de ambities en doelen van de gemeente voor de langere termijn (2040) beschreven. De Omgevingsvisie is daarmee richtinggevend voor de ontwikkeling van de gemeente. Een Omgevingsvisie bindt alleen de gemeente zelf (heeft geen directe rechtsgevolgen voor inwoners of ondernemers), maar vormt wel de basis voor het gemeentelijk handelen. De Omgevingsvisie biedt inwoners en ondernemers een richtsnoer over de koers van de gemeente en welke initiatieven op draagvlak en medewerking van de gemeente mogen rekenen.

1.3 De Omgevingsvisie vormt de basis voor nog op te stellen Omgevingsprogramma's waarin op samenhangende wijze beschreven gaat worden op welke wijze de doelen uit de Omgevingsvisie behaald kunnen worden.

Culemborg is een dynamische gemeente waar tal van initiatieven spelen, projecten worden uitgevoerd en keuzes moeten worden gemaakt in soms tegenstrijdige belangen. De Omgevingsvisie als verdiepende uitwerking van de Stadsvisie geeft richting aan en vormt als het ware het kompas voor (de beoordeling van) alle ontwikkelingen. De Omgevingsvisie biedt ook het kader voor de nog op te stellen Omgevingsprogramma's waarin de verschillende doelen en ambities die de gemeente in de Omgevingsvisie heeft benoemd worden uitgewerkt. In gebiedsgerichte en thematische Omgevingsprogramma's wordt concreet uitgewerkt op welke wijze de doelen bereikt kunnen worden. Daarbij horen de projecten, de samenwerkingspartners, de (financiële) middelen en onder meer de planning.

1.4 De Omgevingsvisie is participatief tot stand gekomen.

Na een uitgebreid voorbereidingstraject heeft u op 7 december 2023 ingestemd met de tervisielegging van de ontwerp-Omgevingsvisie. In de periode van 15 januari 2024 tot en met 26 februari 2024 heeft de ontwerp-Omgevingsvisie ter inzage gelegen. In die periode zijn 52 zienswijzen ontvangen. Het college heeft de zienswijzen beantwoord in de vorm van een nota van beantwoording. In de nota van beantwoording heeft het college de indieners van de zienswijzen geantwoord en geeft het college aan of de ingediende zienswijze aanleiding vormt tot aanpassingen in definitieve tekst van de Omgevingsvisie.

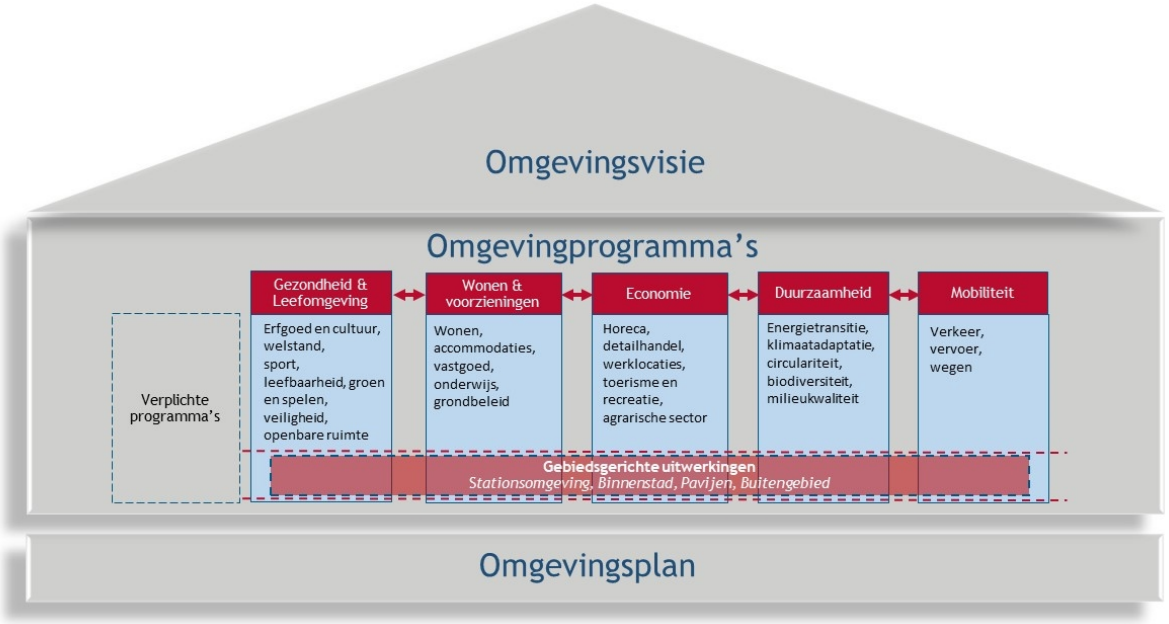
Kanttekeningen:

1.1 Het vaststellen van de Omgevingsvisie biedt geen garantie dat alle lange termijn doelen behaald zullen worden.

Papier is geduldig. De Omgevingsvisie beschrijft de lange termijn doelen van de gemeente maar biedt geen garantie dat deze ook daadwerkelijk gehaald gaan worden. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op specifieke investeringen door de gemeente, een investeringsagenda en een gebiedsoverstijgend kostenverhaal. Met het vaststellen van de Omgevingsvisie Culemborg 2040 committeert de gemeente zich inhoudelijk en dus ook financieel. Er is geen bestaande dekking in de begroting of het meerjarenperspectief. De doelen en de ambities uit de Omgevingsvisie horen daarmee op de groslijst A van het ombuigingstraject Spoor 2.

De uitwerking van de Omgevingsvisie zal plaatsvinden door het opstellen van verschillende Omgevingsprogramma's (thematisch en gebiedsgericht). In de Omgevingsprogramma's zullen de projecten worden beschreven die gerealiseerd moeten worden om de verschillende doelen en ambities te bereiken. Bij de besluitvorming over de Omgevingsprogramma's zal ook de financiering moeten worden gevonden. Het kan betekenen dat als onvoldoende middelen beschikbaar zijn de termijn waarop doelen kunnen worden behaald gefaseerd moeten worden. Er kan ook aan doelen worden gewerkt zonder dat het de gemeente geld kost. Dat kan bijvoorbeeld door het stellen van kaders en het maken van keuzes aan welke initiatieven we medewerking willen verlenen. Met de vaststelling van de Omgevingsvisie geven we richting aan de ontwikkeling van de gemeente. In de uitvoering zal moeten blijken op welke termijn deze gerealiseerd kunnen worden.

Schematisch ziet de verhouding tussen de Omgevingsvisie en de Omgevingsprogramma's (en indicatief welke huidige sectorale beleidsthema's in een programma landen) er als volgt uit:

Kosten, Baten, Dekking:

Onder kanttekening 1.1 is ingegaan op de financiële consequenties van dit voorstel. De besluitvorming over de vaststelling sec heeft geen directe financiële consequenties. De uitwerking van de Omgevingsvisie (het behalen van de beschreven doelen en ambities) wel. Mede in het licht van de actuele discussie over Spoor 2 kan het zijn dat de gestelde ambities bij het ontbreken van voldoende dekking in de tijd gefaseerd moeten worden.

Personele en/of Juridische gevolgen:

Dit voorstel heeft geen personele of juridische gevolgen. Het proces om te komen tot een Omgevingsvisie heeft intern een sterk integrerend karakter. Doordat de Omgevingsvisie betrekking heeft op het gehele grondgebied van de gemeente en zich uitspreekt over alle ruimtelijke thema's en ook een aantal sociale beleidsthema's, vinden er intern

meer dan ooit gesprekken en discussies plaats over op welke wijze we tot een integrale benadering van ruimtelijke vraagstukken kunnen komen.

Communicatie en Burgerparticipatie:

Na vaststelling van de Omgevingsvisie zetten we een aantal communicatiemiddelen in. Extern doen we dat onder andere door een videoanimatie die de kernpunten van de Omgevingsvisie samenvat. Deze publiceren we op de website, de socials en Platform Culemborg. Daarnaast versturen we een persbericht en plaatsen we een nieuwsbericht op de website waar we via de socials naartoe verwijzen. Ook publiceren we de Omgevingsvisie via Platform Culemborg.

Voor de interne communicatie plaatsen we een bericht op JIP Nieuws, met link naar de Omgevingsvisie en de videoanimatie. Ook willen we de Omgevingsvisie intern plenair presenteren via onder meer een zeepkistbijeenkomst.

In alle communicatie verwijzen we naar de online Omgevingsvisie: www.omgevingsvisie.culemborg.nl

---

Bijlagen:

1. Omgevingsvisie Culemborg 2040 (GZDGCB1390624/1419746);
2. Nota van beantwoording zienswijzen ontwerp Omgevingsvisie (GZDGCB1390624/1412298).

Raadsbesluit

Registratienummer: GZDGCB1390624/1390653

De gemeenteraad van Culemborg besluit:

De Omgevingsvisie Culemborg 2040 (GZDGCB1390624/1419746) vast te stellen, waarbij de volgende wijzigingen worden opgenomen:

1. De laatste zin van de eerste alinea onder het kopje 'Biodiversiteit en klimaatverandering' op p. 15 van de Omgevingsvisie Culemborg 2040:

'In vooral het buitengebied betekent dit dat aandacht uitgaat naar het voorkomen van stikstof-uitstoot, het verbeteren van de waterkwaliteit, het beschermen van dierenwelzijn en het beschermen en waar mogelijk vergroten van de biodiversiteit.'

wordt gewijzigd in:
'In vooral het buitengebied betekent dit dat aandacht uitgaat naar het voorkomen van stikstof-uitstoot, het verbeteren van de waterkwaliteit, het beschermen van dieren en het beschermen en waar mogelijk vergroten van de biodiversiteit.'

2. De tekst op p. 15 in de tweede alinea onder het kopje 'Biodiversiteit en klimaatverandering' van de Omgevingsvisie Culemborg 2040:

'Klimaatverandering is ook een grote opgave waar Nederland en ook Culemborg de komende jaren mee te maken krijgt.'

wordt gewijzigd in:

'Klimaatverandering is een grote opgave waar Nederland en ook Culemborg nu al en de komende jaren mee te maken heeft en krijgt.'"

3. De tekst op p. 24 onder het kopje 'Iedereen moet mee kunnen doen in Culemborg' van de Omgevingsvisie Culemborg 2040:

'Iedereen moet mee kunnen doen in Culemborg

Een sociaal netwerk is voor iedereen in Culemborg van belang. Culemborg is 'Nederland in het klein' en wil een stad zijn waarin iedereen meedoet.'

wordt gewijzigd in:
'Iedereen moet mee kunnen doen in Culemborg

Een sociaal netwerk is voor iedereen in Culemborg van belang. Culemborg is ‘Nederland in het klein’ en wil een stad zijn waarin iedereen meedoet. We willen een inclusieve en toegankelijke stad zijn, waar mensen in al hun diversiteit zichzelf kunnen zijn en zich optimaal kunnen ontwikkelen.’”

4. De tekst op p. 28 in de tweede alinea onder het kopje ‘Een bereikbare binnenstad, toegankelijk voor iedereen’ van de Omgevingsvisie Culemborg 2040:

‘We zetten in op alternatieve vormen van vervoer (wandelen, fietsen, openbaar vervoer, deelmobiliteit) en verkleinen de rol van de auto.’

wordt gewijzigd in:

‘We zetten in op vormen van vervoer zoals wandelen, fietsen, openbaar vervoer, deelmobiliteit en verkleinen de rol van de auto.’”

5. De tekst op p. 39 in de tweede alinea onder het kopje ‘We zetten in op een prettige en veilige en betaalbare woonomgeving’ van de Omgevingsvisie Culemborg 2040:

‘We zetten erop in dat we in de looptijd van de Omgevingsvisie meer circulair bouwen, natuurinclusief bouwen en biobased bouwen. Hierbij denken we aan meer gebruik van circulaire en biobased materialen, vermindering van afvalproductie

tijdens bouw- en sloopfase, minimaliseren van energieverbruik, verlenging van levensduur van gebouwen en bijdrage aan biodiversiteit.’

wordt gewijzigd in:

‘We zetten erop in dat we binnen de looptijd van de Omgevingsvisie zo veel als mogelijk circulair bouwen, natuurinclusief bouwen en biobased bouwen. Hierbij denken we aan gebruik van circulaire en biobased materialen, het voorkomen van afvalproductie tijdens bouw- en sloopfase, energieneutraal- of positief bouwen, maximaliseren van levensduur van gebouwen en het bevorderen van biodiversiteit.’”

6. De tekst in de tweede alinea op p. 46 van de Omgevingsvisie Culemborg 2040:

‘We willen het toeristisch-recreatieve netwerk in de gemeente versterken. We willen de stad aantrekkelijker maken voor toeristen om hier langer dan één dag te blijven. Aanvulling op het gebied van verblijfsrecreatie (hotel, B&B) in de stad is daarbij gewenst.’

wordt gewijzigd in:

‘We willen het toeristisch-recreatieve netwerk in de gemeente versterken. We willen de stad aantrekkelijker maken voor toeristen om hier langer dan één dag te blijven. Aanvulling op het gebied van verblijfsrecreatie (hotel, B&B) in de stad is daarbij gewenst. Door in natuurgebieden zonering in te zetten voorkomen we dat de druk op de natuur op bepaalde locaties te hoog wordt.’”

7. De tekst op p. 53 onder het kopje ‘Verkeersveiligheid en gevoel van veiligheid’ van de Omgevingsvisie Culemborg 2040:

‘Het verbeteren van (het gevoel van) verkeersveiligheid is vaak gebaat bij gedragsverandering en niet door het nemen van fysieke maatregelen. Dit is een continu dilemma voor de uitvoering, wat om een dialoog, inlevingsvermogen, goede communicatie, duidelijkheid en maatwerk vraagt.’

wordt gewijzigd in:

‘Het verbeteren van (het gevoel van) verkeersveiligheid is vaak gebaat bij gedragsverandering en soms door het nemen van fysieke maatregelen. De uitvoering vraagt om een dialoog, inlevingsvermogen, goede communicatie, duidelijkheid en maatwerk.’ “

8. De tekst op p. 60 van de Omgevingsvisie 2040:

‘Als na afronding van de Stationsomgeving blijkt dat meer woningen in Culemborg noodzakelijk zijn, dan kan onderzoek gedaan worden naar andere potentiële ontwikkelruimte voor woningbouw in de gemeente. Buitengebied Oost wordt op voorhand in dit onderzoek niet uitgesloten. Daarbij geldt als voorwaarde dat landschappelijke en cultuurhistorische waarden en de groene bufferzone tussen Culemborg en Beusichem behouden moeten blijven en wordt er een afweging gemaakt ten aanzien van welke woonvormen mogelijk zijn.

Wordt gewijzigd in:
‘Als na afronding van de Stationsomgeving blijkt dat meer woningen in Culemborg noodzakelijk zijn, dan kan onderzoek gedaan worden naar andere potentiële ontwikkelruimte voor woningbouw binnen de bebouwde kom van de gemeente. Bij oriëntatie naar nieuwe grootschalige woningbouw projecten worden de buitengebieden in deze onderzoeken uitgesloten. Uitzondering kan worden gemaakt voor kleinschalige en/of particuliere bouwprojecten, waarbij de voorwaarde geldt dat landschappelijke en cultuurhistorische waarden en de groene bufferzone tussen Culemborg en Beusichem behouden moeten blijven en dat er een afweging gemaakt wordt welke kleine woonvormen op bestaande bebouwde grond mogelijk zijn.’

Aldus besloten in de vergadering van de Raad,

Gehouden op 30 mei 2024.

De griffier | De voorzitter

D. van der Harst | G. van Grootheest